

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Besluit tot wijziging van het Drinkwaterbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving (omzetting EU-Drinkwaterrichtlijn 2020/2184 - herschikking)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl

1. Wat is de aanleiding?

De aanleiding voor de aanpassing van de Nederlandse wetgeving is de implementatie van de herziene Europese Drinkwaterrichtlijn¹. De herziene Drinkwaterrichtlijn moet omgezet uiterlijk op 12 januari 2023 in nationale regelgeving zijn omgezet.

De herziene Drinkwaterrichtlijn werkt door in het beleid en regelgeving op het gebied van de drinkwatervoorziening, het waterbeheer, bouwen en voedsel- en waren.

Het voorliggende wijzigingsbesluit bevat de wijzigingen in het Drinkwaterbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat primair verantwoordelijk is (drinkwatervoorziening en waterbeheer). Wijzigingen op het gebied van het bouwen en voedsel- en waren worden geregeld in de betreffende kaders waarvoor de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) primair verantwoordelijk zijn.

Verder worden er in het Drinkwaterbesluit enkele wijzigingen doorgevoerd mede naar aanleiding van de recente evaluatie van de regelgeving rond legionellapreventie in leidingwater².

Beantwoording van onderstaande vragen is beperkt tot het Drinkwaterbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de totstandkoming van het wijziging van het **Drinkwaterbesluit** zijn de volgende partijen betrokken ter afstemming en consultatie:

- ILT ter afstemming en consultatie als toezichthouder.
- Drinkwaterbedrijven en KWR via de Vewin ter afstemming en consultatie als koepelorganisatie van de drinkwaterbedrijven.
- De Commissie van Deskundigen materialen en chemicaliën ten behoeve van afstemming, consultatie en advisering over materialen en producten (zoals kranen en leidingen).
- Ministerie van BZK ten behoeve van afstemming met bouwregelgeving en eisen aan materialen en producten (zoals kranen en leidingen).
- Ministerie van VWS en NVWA (toezichthouder) ten behoeve van afstemming met voedingsmiddelenregelgeving
- SODM (toezichthouder) ten behoeve van consultatie voor drinkwatervoorziening op mijnbouwinstallaties.

Bij de totstandkoming van het wijziging van het **Besluit kwaliteit leefomgeving** zijn de volgende partijen betrokken ter afstemming en consultatie:

- IPO, RWS, VNG, UvW ter afstemming en consultatie. Zij zijn betrokken bij de uitvoering en hebben toezichtstaken binnen het waterbeheer. Daarnaast zijn drinkwaterbedrijven via de Vewin betrokken.

¹ Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking)

² Zie brief minister IenW aan Tweede Kamer van 16 november 2021, IenW/BSK-2021/285318

Bij het Drinkwaterbesluit en het besluit kwaliteit leefomgeving zijn het RIVM en WVL betrokken ter consultatie en advisering. Daarnaast is HISWA-Recron benaderd voor consultatie als koepelorganisatie voor eigenaren van collectieve drinkwatervoorzieningen.

3. Wat is het probleem?

De aanleiding tot de herziening van oude Europese Drinkwaterrichtlijn (98/83/EG) vormde het Europees burgerinitiatief inzake het recht op water (*The Right2Water Initiative*³). De Europese Commissie startte als gevolg daarvan een openbare raadpleging. Daarnaast heeft de Europese Commissie een evaluatie uitgevoerd van de richtlijn 98/83/EG. Hieruit bleek de noodzaak om de richtlijn op een aantal punten aan te passen. Er werden vier gebieden aangewezen waar ruimte was voor verbetering:

- Het gebruik van een risicogebaseerde benadering moest verbeterd worden om te zorgen voor een goede drinkwaterkwaliteit. Hierbij is een indeling gemaakt tussen de drinkwaterbronnen, het drinkwatervoorzieningssysteem van inname tot punt van levering en binneninstallaties (voor lood en Legionella).
- De lijst met normen moest aangepast worden aan nieuwe inzichten.
- De verschillen tussen de goedkeuringssystemen in lidstaten voor materialen en producten (zoals kranen en leidingen) leidt tot risico's voor de gezondheid en hindert de interne markt. Dit moet daarom Europees geregeld worden.
- Consumentenvoorlichting is te beperkt en moet uitgebreid worden.

Daarnaast wees het Right2Water-Initiative nog op het bijkomende probleem, dat een deel van de bevolking — met name gemarginaliseerde groepen — geen toegang heeft tot voor menselijke consumptie bestemd water, en dat het verschaffen van die toegang ook een verplichting vormt in het kader van doelstelling 6 van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties⁴. Hiervoor zijn verplichtingen opgenomen in de herziene Drinkwaterrichtlijn die niet in regelgeving hoefde worden vastgelegd.

Ten slotte werd een algemeen gebrek aan bewustzijn omtrent lekverlies geconstateerd, gerelateerd aan een gebrek aan investeringen in onderhoud en vernieuwing van waterinfrastructuur. Dit werd ook opgemerkt door de Europese Rekenkamer in het speciaal verslag van 5 juli 2017 over de waterinfrastructuur⁵.

4. Wat is het doel?

- Verbeteren van de bescherming van de drinkwaterbronnen via risicobeoordeling en risicobeheer van de drinkwaterbronnen door provincies en waterbeheerders. Hierbij wordt in de uitvoering aangesloten bij de bestaande praktijk en afspraken. Hierbij wordt ook de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water versterkt.
- Communicatie en informatievoorziening tussen overheden en drinkwaterbedrijven verbeteren. Hierbij wordt in de uitvoering aangesloten bij de bestaande praktijk.
- Verbeteren van de risicobeoordeling en risicobeheer van drinkwater door drinkwaterproducenten. Voor drinkwaterbedrijven wordt aangesloten bij de bestaande praktijk en ontwikkelingen daarbij. Voor collectieve drinkwatervoorzieningen (eigen winningen) zijn uitzonderingen mogelijk en worden richtsnoeren ontwikkeld voor de uitvoering.
- Risicogebaseerd monitoren inclusief toetsen op nieuwe normen (waaronder voor PFAS) door drinkwaterbedrijven en eigenaren van collectieve drinkwatervoorzieningen.
- Inspelen op opkomende stoffen door middel van monitoring van aandachtstoffen door drinkwaterbedrijven, provincies en waterbeheerders.
- Analyse van lekverliezen en de rapportage daarvan door drinkwaterbedrijven. Hierbij wordt aangesloten bij de bestaande praktijk. Indien lekkageverliezen te hoog zijn moeten

³ EBI Right2Water: <http://www.right2water.eu/>.

⁴ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

⁵ Speciaal verslag nr. 12/2017: Uitvoering van de Drinkwaterrichtlijn: betere kwaliteit van en toegang tot water in Bulgarije, Hongarije en Roemenië, maar nog steeds aanzienlijke investeringen nodig.

maatregelen genomen worden. Met de drinkwatersector zullen afspraken gemaakt worden over de methode voor de analyse van lekverliezen.

- Uitbreiden van informatievoorziening door drinkwaterbedrijven aan klanten volgens de voorschriften in de Drinkwaterrichtlijn. Dit heeft als doel om het vertrouwen in drinkwater te vergroten, transparantie te vergroten, consumenten bewuster te maken van hun waterverbruik en beter te betrekken bij drinkwatermanagement.
- Naar aanleiding van de evaluatie naar regelgeving ten aanzien van Legionella preventie wordt de definitie van recreatiewoning gewijzigd, worden zelfstandige behandelcentra met nachtverblijf als prioritair aangemerkt en worden sauna's prioritair, ook als daar geen bassin aanwezig is.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Er is sprake van een wettelijke plicht voor de Nederlandse overheid om Europese wetgeving te implementeren.

Drinkwater is een eerste levensbehoefte en van cruciaal belang voor de volksgezondheid. Daarom neemt de overheid en de Europese Commissie maatregelen om te zorgen voor toegang tot veilig drinkwater voor iedereen.

6. Wat is het beste instrument?

Er is nagegaan welke artikelen wettelijke implementatie behoeven en of er andere instrumenten mogelijk zijn. Voor een overzicht wordt verwezen naar de transponeringstabel en het algemeen deel van de toelichting. Uitgangspunt is dat er wordt aangesloten bij bestaande bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdelingen en bij bestaande praktijk en regelgeving. Voor diverse onderdelen vindt nog nadere uitwerking plaats in lagere regelgeving en/of in richtsnoeren voor de uitvoering.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Burgers, bedrijven en overheid

Het onderzoeksbureau SIRA Consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het wijzigingsbesluit voor burgers en bedrijven en bestuurlijke lasten voor overheidsinstanties.

- Het onderzoek wijst uit dat er geen financiële effecten voor burgers te verwachten zijn, omdat de regelgeving niet direct van toepassing is op burgers
- Eventuele veranderingen in de lasten en regeldruk voor drinkwaterbedrijven worden niet groot ingeschat.
- De lasten en regeldruk voor collectieve watervoorzieningen die onder de drinkwaterregelgeving vallen, verschillen per categorie (kleine, zeer kleine en overige winningen). De hoogte van de toename is niet kwantificeerbaar, omdat dit sterk afhangt van onder meer de inhoud van de nog op te stellen protocollen en de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven. Door maatwerk per winning mogelijk te maken kunnen effecten beperkt gehouden worden.
- Of de communicatie naar consumenten een toename van de kosten tot gevolg zal hebben hangt af van de mogelijkheid tot voortzetting van de huidige praktijk voor drinkwaterbedrijven en de mogelijkheid tot maatwerk voor collectieve watervoorzieningen.
- De financiële gevolgen voor de producenten van producten/materialen zoals kranen en leidingen konden niet worden bepaald, omdat de eisen van het nieuwe Europese systeem nog niet bekend zijn. Op basis van een eerder onderzoek wordt een besparing verwacht.
- De bestuurslasten voor provincies en waterbeheerders zullen beperkt zijn, omdat aangesloten wordt bij de huidige praktijk, het meten van extra stoffen levert extra regeldruk op voor provincies en waterbeheerders.
- De ILT houdt toezicht op de drinkwaterbedrijven en op de collectieve watervoorzieningen. Het toezicht op de drinkwaterbedrijven zal nauwelijks wijzigen. Het toezicht op de collectieve watervoorzieningen zal intensiever worden. ILT zal hier maatwerk moeten toepassen.

- Het markttoezicht op producenten en verkopers van materialen, dat naar verwachting door ILT zal worden uitgevoerd, zal een toename van de bestuurlijke lasten tot gevolg hebben.
- Aanvullend aan het Sira onderzoek: voor eigenaren van sauna's zonder waterbassins en zelfstandige behandelcentra met nachtverblijf zullen de lasten toenemen (in verband met legionellapreventie).

Milieu

- Er ligt meer nadruk op maatregelen om de kwaliteit van drinkwaterbronnen te verbeteren. Dit moet er ook toe leiden dat de benodigde zuiveringsinspanning afneemt, waardoor minder energie nodig is voor zuivering.
- Europese eisen aan materialen maken het ook eenvoudiger om eisen te stellen in verband met recycling en hergebruik van deze materialen. Dit is in lijn met het gedachtegoed van de circulaire economie.
- Betere kennis van de consumenten over de kwaliteit van het water kan ertoe leiden dat meer gebruik wordt gemaakt van kraanwater als drinkwater, wat kan bijdragen tot vermindering van de hoeveelheid gebruikte kunststof, kunststofzwerfvuil.
- Consumenteninformatie over de gevolgen van hun watergebruik en de maatregelen gericht op het tegengaan van lekverliezen door drinkwaterbedrijven dragen bij aan een vermindering van het gebruik van watervoorraden.